

**FORMELE DE ANGAJARE ALE
ASISTENȚILOR PARLAMENTARI
ÎN UNELE STATE MEMBRE ALE
UE ȘI ÎN PARLAMENTUL
EUROPEAN**

studiu documentar

noiembrie 2021

Materialele elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.
Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.
Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:
<http://www.cdep.ro/pls/dic/site2015.page?den=dsdl-home1>

Documentare și sinteză: echipa Biroului studii, documentare și analiză parlamentară

Direcția studii și documentare legislativă

Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

ABSTRACT

Modelul cel mai răspândit în privința angajării asistenților parlamentari/ angajaților birourilor parlamentare este acela în care parlamentarilor le revine responsabilitatea selectării, concedierii, plății salariilor și definirii specificului activităților prestate (chiar și în cazul în care contractul de muncă nu se încheie cu parlamentarul, deci nu acesta este angajatorul de drept).

În ceea ce privește aspectele ce țin de gestionarea resurselor umane, parlamentul este, de obicei, instituția care asigură acoperirea acestor servicii și alocă un buget în acest scop (cum este cazul în Austria, Franța, Ungaria, Germania și Irlanda).

În alte țări, asistenții parlamentari sunt angajați de parlament și sunt considerați angajați ai parlamentului sau prestatori de servicii pentru acesta.

În Belgia, Cehia, Letonia asistenții parlamentari sunt afiliați direct membrilor parlamentului, în timp ce în alte țări (Slovenia, Spania) aceștia sunt afiliați grupurilor parlamentare.

În Danemarca, Portugalia, Finlanda, Suedia, angajatorii sunt grupurile parlamentare, acestea fiind cele care selectează asistenții și decid cu privire la durata contractului de muncă, stabilind normele și natura muncii prestate.

În Grecia, Finlanda dar și în cazul Parlamentului European, funcționează forme combinate ale modelelor descrise mai sus.

CUPRINS

AUSTRIA	5
BELGIA.....	6
BULGARIA	6
CEHIA	7
CIPRU	8
DANEMARCA.....	9
ESTONIA	10
FINLANDA	10
FRANȚA	11
GERMANIA.....	12
GRECIA	13
ITALIA.....	14
IRLANDA	15
LETONIA	16
LITUANIA	17
OLANDA.....	18
POLONIA.....	19
PORTUGALIA	21
SLOVACIA.....	22
SLOVENIA.....	23
SPANIA.....	24
SUEDIA.....	25
UNGARIA	26
PARLAMENTUL EUROPEAN.....	27
ANEXA.....	28

AUSTRIA

Cadrul juridic: Legea federală privind salarizarea celor mai înalte funcții în stat ([BBezG](#)), ultima modificare în 2020; Legea federală privind asistenții parlamentari ([ParlMG](#)), ultima modificare în 2019.

Regulamentul Parlamentului austriac nu prevede înființarea de birouri parlamentare în cadrul circumscripțiilor electorale. Totuși, parlamentarii au posibilitatea de a înființa birouri parlamentare de circumscripție, însă finanțate din fonduri personale. De regulă, pentru activitățile parlamentare din circumscripție, membrii Parlamentului folosesc birourile locale ale partidelor din care fac parte. Nu există prevederi referitoare la programul de funcționare al birourilor parlamentare private.

Un parlamentar poate angaja un număr nelimitat de asistenți parlamentari, în baza unui contract de muncă/ contract de prestări servicii. Nivelul salariului unui asistent parlamentar este stabilit în contractul încheiat între parlamentar și persoana în cauză. Asistenții parlamentari nu sunt funcționari publici, ci fac parte din personalul angajat de parlamentari prin contract individual privat. Regimul juridic aplicabil asistenților parlamentari este reglementat de Legea privind asistenții parlamentari ([ParlMG](#)).

Un asistent poate lucra pentru un număr maxim de 7 parlamentari, respectiv numărul necesar pentru crearea așa-numitelor „comunități de lucru” în scopul încheierii unuia sau mai multor contracte de prestări servicii pentru susținerea activității lor parlamentare, conform art.4(1) din [ParlMG](#). Asistenții parlamentari își desfășoară activitatea în clădirea Parlamentului (în birourile parlamentarilor) sau în birourile private înființate în circumscripțiile electorale.

Remunerația lunară, conform art.3(1) din [ParlMG](#), *este limitată la 98,96% din salariul lunar al unui funcționar public federal al serviciului administrativ general, grupa de angajare A1, nivelul salarial 13, plus plățile speciale proporționale și plățile generale unice din serviciul public.*

Suma alocată pentru angajarea asistenților parlamentari este de maximum [5.875 euro/lună/parlamentar](#) (nu per contract sau per angajat); suma include și contribuțiile angajatorului. Valoarea acesteia crește anual, în funcție de creșterile salariale ale funcționarilor publici. Salariile asistenților parlamentari se suportă din bugetul Parlamentului.

Parlamentarii pot solicita rambursarea cheltuielilor efectuate în scopul exercitării mandatului – cheltuieli de călătorie, cheltuieli de cazare, cheltuieli de birou, plăți către angajați (în afara asistenților parlamentari, care intră sub incidența [ParlMG](#)) etc., rambursare care va reprezenta *până la maximum 12% din 98,96% din salariul lunar al unui funcționar public federal, grupa de angajare A1, nivelul salarial 13* (art.10 [BBezG](#)), respectiv până la [67.467 euro/an/parlamentar](#).

BELGIA

Camera Reprezentanților este angajatorul asistenților parlamentari.

Camera Reprezentanților plătește salariile acestora și toate cheltuielile aferente.

Fondurile destinate acestui scop sunt incluse în bugetul Camerei, care semnează și contractul de muncă.

Camera Reprezentanților este autorizată să înceteze raporturile de muncă ale asistenților parlamentari, dar numai la decizia deputatului.

Fiecare membru al Camerei Reprezentanților are dreptul să numească un parlamentar asistent (denumit asistent administrativ). Grupurile politice recunoscute au dreptul la 1,15 asistenți parlamentari per deputat, o funcție suplimentară și o funcție de conducere.

În ceea ce privește condițiile de angajare ale asistenților parlamentari, există un statut stabilit de Camera Reprezentanților.

Acordul contractual este deschis, iar actualizarea acestuia privește doar cuantumul salariului.

Salariul mediu brut plătit unui asistent parlamentar cu normă întreagă variază între 2.712,19 € și 4.774,55 € pe lună, în funcție de vârstă și de vechimea în muncă. Salariul unui asistent parlamentar crește din doi în doi ani, așa cum este prevăzut în grila de salarizare. După 8 și respectiv 15 ani în serviciu, asistentul poate fi plătit conform unei grile de salarizare mai mare, la propunerea deputatului. Cuantumul sumei este stabilit în Statutul asistenților parlamentari, stabilit de Camera Reprezentanților.

La fel ca și angajații parlamentari, asistenții parlamentari au dreptul la o indemnizație de transport, indemnizație de sfârșit de an, indemnizație de vacanță, indemnizație de înmormântare, indemnizație de asigurare, o alocație familială și o alocație de studii pentru copiii lor.

În cazul unei acțiuni în justiție efectuată împotriva unui deputat de către un asistent parlamentar, pentru cauze legate de angajarea acestuia, doar Parlamentul este parte la procedurile judiciare.

Asistenții parlamentari rămân câțiva ani în serviciu, respectiv un mandat parlamentar. Angajarea pe termen lung este excepțională.

Angajații birourilor parlamentare nu sunt organizați în consilii sau comitete, adică organisme menite să negocieze colectiv cu privire la condițiile de angajare, deoarece, la fel ca și pentru angajații parlamentari, aceste consilii sunt interzise prin lege.

BULGARIA

Facilitățile acordate membrilor Adunării Naționale pentru îndeplinirea atribuțiilor parlamentare sunt prevăzute în [Anexa la Regulamentul Adunării Naționale](#) referitoare la reglementările financiare pentru bugetul Parlamentului. [Art.11](#) din Anexă stabilește rambursarea, de către Adunarea Națională, a cheltuielilor suplimentare efectuate, în exercitarea mandatului, de deputații organizați în grupuri parlamentare și de deputații independenți; suma rambursată reprezintă 2/3 din remunerația lunară de bază a deputatului. Sumele sunt puse la dispoziția grupurilor parlamentare și a deputaților

independenți. Fondurile sunt destinate acoperirii cheltuielilor legate de remunerarea asistenților angajați (maximum 3/ deputat), de achitarea serviciilor de consultanță/expertiză și de desfășurarea altor activități destinate sprijinirii exercitării mandatului parlamentar, atât în cadrul Parlamentului cât și în cadrul circumscripțiilor electorale. Nu există nicio distincție între sumele utilizate pentru angajarea unui asistent sau pentru prestarea de servicii (sumele primite de grupurile parlamentare depind de numărul membrilor). La fiecare 3 luni, parlamentarii membri ai grupurilor fac publice rapoarte cu privire la modul în care au cheltuit fondurile alocate (aceste rapoarte sunt prezentate pe paginile web ale deputaților și sunt înregistrate și la grupurile parlamentare; deputații independenți fac publice aceste rapoarte doar pe paginile web personale).

Fiecare deputat are dreptul și la un asistent în afara statului de plată. Acești asistenți nu își primesc salariile de la Parlament. În acest sens, deputatul poate fi considerat angajator. Angajarea unor servicii speciale (consultanță, promovare și alte activități de acest gen) sunt acoperite de parlamentar, dacă nu se stabilește altfel la nivelul grupului parlamentar.

Costurile adiționale pentru personalul de însoțire al deputaților cu dizabilități sunt integral în sarcina bugetului Adunării Naționale.

CEHIA

Cadrul legal privind angajarea personalului din cadrul birourilor parlamentare este prevăzut de *art.117* din Regulamentul Camerei Deputaților ([Legea nr. 90/1995 Coll.](#), cu modificările ulterioare) și hotărârile Comisiei pentru buget.

Nu există condiții speciale la angajare pentru posturile de asistent parlamentar iar deputații au dreptul să-și recruteze asistentul(ții) în funcție de cerințe și de competențele acestora. În conformitate cu prevederile Regulamentului de procedură și cu dispozițiile stabilite prin hotărâri ale Comisiei pentru buget, Secretariatul General al Camerei Deputaților asigură fiecărui deputat o sumă forfetară în vederea încheierii unui contract de muncă cu asistentul parlamentar.

Opțiunea de a angaja asistenți este la latitudinea parlamentarului, cu informarea Secretariatului Camerei Deputaților, conform *art.118* din Regulamentul Camerei Deputaților. Acest contract al asistenților parlamentari este încheiat pe durată determinată, respectiv pe perioada mandatului deputatului respectiv și este semnat de Departamentul Juridic din cadrul Secretariatului Camerei Deputaților. Asistentul unui deputat poate fi atât o persoană fizică, cât și o persoană juridică - dar nu au dreptul la beneficii similare funcționarilor publici parlamentari, fiind considerați contractori independenți.

În privința cuantumului sumelor forfetare pentru plata asistenților parlamentari, *art.118 alin.2* din Regulamentul Camerei Deputaților stipulează faptul că plafonul salarial al Secretariatului General al Camerei Deputaților este elaborat de Secretarul general și aprobat de Comisia pentru buget. La nivelul anului 2021, resursele financiare alocate pentru angajarea asistenților sunt de 49.000 coroane (aproximativ 1.882 euro) per deputat pe lună. De asemenea, asistenții parlamentari sunt responsabili pentru plata contribuțiilor de securitate socială.

CIPRU

În conformitate cu [Legea 41\(I\)/2019](#), consilierii/ asistenții parlamentari (AP) sunt angajați pe baza unui contract de muncă de drept privat pe durată determinată, care este convenit între asistentul parlamentar și grupurile parlamentare.

Salariile asistenților parlamentari au fost stabilite prin Legea 41(I)/2019 sus-menționată și corespund grilei de salarizare aferentă sectorului public la nivel A8. Grila de salarii A8 are 12 trepte și variază între 22.000 - 40.000 euro (salariul anual brut -12 luni).

Asistenții parlamentari au dreptul la un al 13-lea salariu și la majorările legale corespunzătoare.

Principalele obligații ale asistenților parlamentari față de parlamentarii sau partidele pentru care lucrează sunt să îi asiste și să-i consilieze cu privire la aspectele sociale, politice, financiare sau de altă natură legat de legislația/ propunerile legislative inițiate (în contextul activităților legislative generale ale Camerei Reprezentaților).

În cazul angajaților parlamentarilor (birourilor parlamentare) din Cameră, nu există diferențe de încadrare, procedură sau plată pentru angajații care își desfășoară activitatea în teritoriu sau la sediul Camerei Reprezentaților.

Camera Reprezentaților alocă o sumă fixă pentru fiecare parlamentar, destinată angajaților proprii ai acestuia (ai biroului parlamentar). Contractele sunt individuale și sunt încheiate cu angajatorul, care este Camera Reprezentaților. Durata contractului este pe perioadă determinată (în practică, acesta se prelungește de la an la an).

Modalitate de angajare, în sensul de opțiune a părților, prezintă anumite diferențe față de angajarea altor categorii de lucrători, precum funcționarii parlamentari sau personalul contractual al serviciilor Camerei. În practică, Camera reprezintă angajatorul, intenția de a angaja o anumită persoană aparținând grupului parlamentar din care face parte respectivul parlamentar care dorește angajarea. Cu toate că grupul parlamentar, respectiv parlamentarul, au inițiativa și aprobarea finală a angajării, Camera Reprezentaților va încadra angajatul conform grilei salariale în vigoare.

Sarcina contribuțiilor sociale revine angajatorului, care în cazul de față este Camera Reprezentaților.

Angajații parlamentarilor sunt integrați în grila salarială aplicabilă tuturor sectoarelor publice din Cipru. În fapt, această categorie se află pe prima treaptă a grilei, de salarizare (care conține opt astfel de trepte). Salariul de bază se ridică, la nivelul anului 2015, la 17.946 euro pe an. În plus, la salariul de bază se adaugă în mod corespunzător creșterile salariale generale și diferitele indemnizații. Sporurile de vechime se aplică conform normelor generale ale dreptului muncii. Suma de bani pentru angajați nu este acordată parlamentarilor sau grupurilor parlamentare pentru a o transmite angajaților, ci este plătită în mod direct acestora.

DANEMARCA

Potrivit informațiilor furnizate în cadrul prezentării oficiale a Parlamentului cu privire la [„Sistemul parlamentar al Danemarcei”](#), fiecare grup parlamentar beneficiază de finanțare în vederea acoperirii salariilor personalului aferent (asistenți, personal academic, jurnaliști), acordată în funcție de numărul parlamentarilor aleși. Finanțarea constă în acordarea unei sume lunare fiecărui grup, precum și a unei sume alocate fiecărui parlamentar (aparținând unui grup politic sau nu). Toate grupurile politice beneficiază de acordarea unei sume identice, cu excepția celor care au mai puțin de 4 membri și care, în consecință, primesc ¼ din suma alocată grupurilor politice cu cel puțin 4 membri. Pentru membrii Parlamentului care dețin și alte funcții (președintele Parlamentului sau care sunt miniștri în cadrul Guvernului), Parlamentul alocă 1/3 din suma destinată membrilor Parlamentului. De asemenea, parlamentarii care nu aparțin vreunui grup politic sunt beneficiarii aceleiași sume alocate oricărui alt parlamentar, membru al unui grup politic.

În cadrul răspunsului la solicitarea ECPRD nr.3358, se precizează că în anul 2017, grupurile politice beneficiau de o alocație lunară în suma de 293.972 DKK¹ (aprox. 39.459 euro) și suplimentar pentru fiecare membru al grupului de 46.092 DKK (aprox. 6187 euro). Forul de conducere al Parlamentului stabilește reguli clare cu privire la modalitatea de cheltuire a sumelor destinate grupurilor parlamentare și parlamentarilor, monitorizându-le. Informațiile cu privire la modalitatea de cheltuire a sumelor sunt publice, efectuându-se un raport anual către forul de conducere al instituției.

Sumele alocate pot fi utilizate pentru angajarea personalului, fiecare parlamentar având dreptul la un secretar/ secretară care poate fi remunerat(ă) lunar cu minim 2.000 euro. Salarizarea este stabilită potrivit acordurilor încheiate cu sindicatele și parțial prin intermediul negocierilor stabilite la nivel individual. Angajarea asistenților are loc în condiții diferite de cele stabilite la angajarea funcționarilor publici parlamentari.

În calitate de angajator, grupului parlamentar îi revine responsabilitatea achitării salariilor personalului. Grupurile politice angajează personalul și hotărăște asupra salarizării acestuia, potrivit contractelor colective de muncă specifice acestui grup profesional. Totodată, grupul decide și asupra naturii sarcinilor de serviciu. Nu sunt formulate reguli cu privire la persoanele care urmează a fi angajate, iar recrutările de personal nu sunt în niciun fel monitorizate de către instituția parlamentară.

Începând cu 1 ianuarie 2017, grupurile politice și parlamentarii beneficiază de rambursarea sumelor în vederea angajării experților, fiecărui grup parlamentar fiindu-i alocată în acest sens o sumă lunară de 117.000 DKK (aprox. 15.705 euro), respectiv 18.325 DKK (aprox. 2460 euro) per mandat de parlamentar.

¹ Coroane daneze.

ESTONIA

Nu există funcția de asistent personal al unui membru al Parlamentului, în schimb parlamentarii primesc asistența necesară din partea diferitelor structuri ale Parlamentului.

Grupurile politice pot angaja personal pentru desfășurarea activităților specifice. Salariul persoanelor angajate depinde de competență, sarcini și de bugetul alocat partidelor politice.

FINLANDA

În Finlanda nu sunt constituite birouri parlamentare aferente circumscripțiilor electorale. Asistenții parlamentari nu beneficiază de statutul de funcționari publici, fiind angajați strict pe perioada unui mandat legislativ.

Fiecare parlamentar beneficiază de dreptul de a-și angaja propriul asistent personal. Asistenții sunt angajați în baza unui contract de muncă încheiat cu Oficiul Parlamentar (format din 450 de funcționari publici), în practică aceștia fiind selectați de către parlamentar și remunerați de către Oficiu. Personalul recrutat este obligat să respecte programul de lucru stabilit la nivelul Parlamentului finlandez. Deși selecția asistenților revine în grija parlamentarilor, aceasta se efectuează cu respectarea liniilor directe stabilite la nivelul Parlamentului, conform cărora asistenții angajați de către Oficiul Parlamentar trebuie să aibă vârsta minimă de 18 ani și să dețină studii adecvate în acest sens. Acești asistenți parlamentari nu pot deține mai multe locuri de muncă în paralel. Termenii angajării sunt decizi de către administrația parlamentară, în conformitate cu acordul colectiv încheiat între Oficiul Parlamentar și sindicatul care reprezintă interesele asistenților parlamentari. Totodată, salariile sunt recalculate potrivit termenilor stipulați în cadrul acordului colectiv de muncă.

Asistenții pot fi angajați și în baza unui acord standard de către grupul parlamentar. În acest caz, grupul alege să se organizeze în baza unui model specific biroului grupului parlamentar, urmând să primească de la Oficiul Parlamentar o sumă forfetară lunară, menită să-i acopere cheltuielile cu personalul. Grupul parlamentar reprezintă angajatorul legal, iar fiecare asistent parlamentar deservește, de regulă, doi membri ai Parlamentului. Grupurile parlamentare stabilesc salarizarea personalului în funcție de abilitățile și sarcinile fiecărui angajat. Activitatea grupurilor parlamentare este reglementată prin intermediul [Legii nr.979/2012 privind grupurile parlamentare](#).

În anul 2021, erau angajați 113 asistenți parlamentari în cadrul grupurilor parlamentare și 87 de asistenți parlamentari de către Oficiul Parlamentar.

FRANȚA

Angajarea personalului în cadrul birourilor parlamentare are la bază principiul „**deputat - angajator**”: salariatul biroului parlamentar este angajatul deputatului, nu al Adunării Naționale.

Articolul 18 din [Regulamentul Adunării Naționale](#) prevede că: „(...) deputații pot angaja asistenți parlamentari cu contracte de drept privat, care îi asistă în exercitarea funcțiilor lor și pentru care deputatul este angajator unic. În acest scop, deputații beneficiază de o sumă forfetară alocată remunerației angajaților lor”.

Deputatul este cel care semnează contractul de angajare al asistentului parlamentar. Contractul se supune regulilor dreptului privat și este unul pe durată determinată.

Salariile personalului de la birourile parlamentare sunt plătite de deputat, pe baza sumei forfetare lunare oferite de Adunarea Națională.

Deputatul decide cu privire la încetarea raportului de muncă al angajatului de la biroul parlamentar.

Deputatul beneficiază de o sumă forfetară lunară care îi permite să recruteze până la cinci colaboratori. De la 1 ianuarie 2018, această sumă forfetară lunară s-a ridicat la 10.581 €.

Deputatul dispune liber în legătură cu suma forfetară. Cu toate acestea, el trebuie să respecte cuantumul salariului minim net lunar (1.231 EUR și programul de lucru de 35 de ore pe săptămână).

Deputatul decide asupra condițiilor de angajare ale personalului la birourile parlamentare.

Deputații folosesc „contracte tip”, ale căror clauze sunt aprobate de chestori, și care sunt puse la dispoziția deputaților de către serviciul de management financiar și social.

În cazul unui litigiu între deputatul - angajator și colaboratorul acestuia, instanța competentă este cea prevăzută în dreptul muncii (tribunalul muncii), de o manieră similară oricărui litigiu intervenit între salariat și angajator.

Deputatul dispune de o „alocare materială anuală” în valoare de 18.950. Această anvelopă financiară este folosită pentru plata taxiurilor sau închiriere privată de mijloace de transport auto, cheltuieli pentru telefonie și poștă etc. De asemenea, este posibilă finanțarea achiziționării anumitor echipamente pentru angajații birourilor parlamentare.

Deputatul are și posibilitatea de a acorda unuia dintre colaboratorii săi un abonament care îi permite să călătorească la jumătate de preț pe linia de cale ferată care leagă circumscripția sa de Paris.

Referitor la drepturile și beneficiile personalului de la birourile parlamentare există anumite particularități, deoarece angajatul de la biroul parlamentar este angajat de drept privat și nu funcționar public.

Obligațiile personalului de la birourile parlamentare față de parlamentarii pentru care lucrează sunt identice însă cu cele ale oricărui alt funcționar public: obligația de a-și îndeplini atribuțiile, flexibilitatea programului, obligația de confidențialitate și de neutralitate. Pe de altă parte, în calitate de colaborator direct al unei persoane cu

expunere politică public asumată, colaboratorul deputatului poate să nu respecte obligația de neutralitate politică.

În cazul unei acțiuni inițiate în justiție împotriva unui deputat de către un angajat al biroului parlamentar (și pentru cauze legate de contractul acestuia) Parlamentul nu-l reprezintă în justiție pe deputat, deoarece această dispută este comparabilă cu un conflict între un angajat și angajatorul său în cadrul unei companii private.

Durata medie de angajare a personalului la birourile parlamentare este variabilă pentru fiecare din cei 577 de deputați.

Un contract colectiv privind colaboratorii deputaților a fost încheiat la data de 24 noiembrie 2016 între syndicatele reprezentând colaboratorii de la birourile parlamentare și o asociație de deputați-angajatori creată în acest scop, modalitate de a contribui la clarificarea și reînnoirea raportului de muncă dintre deputatul-angajator și colaboratorii săi. Deputații sunt liberi să adere sau nu la asociație, acordul având efect numai pentru deputații care sunt parte în asociație și pentru colaboratorii acestora.

Contractul colectiv, care a intrat în vigoare la 1 martie 2017, include următoarele măsuri:

- acordarea unor zile libere un plan în plus față de concediul legal - de comun acord între fiecare deputat-angajator și angajatul în cauză;
- reintroducerea unei indemnizații destinate compensării insecurității asociate rezilierii contractului la sfârșitul mandatului;
- acordarea unor prime și indemnizații favorabile personalului angajat la birourile parlamentare.

GERMANIA

Cadrul juridic este reprezentat de art.48(3) din Legea fundamentală ([GG](#)). *Membrii Bundestag-ului au dreptul la o remunerare adecvată care să le asigure independența. Aceștia au dreptul de a folosi gratuit mijloacele publice de transport în comun* (Legea privind membrii Bundestag-ului ([AbgG](#)), ultima modificare în 2021).

Parlamentarii pot înființa unul sau mai multe birouri parlamentare, în circumscripțiile electorale în care au fost aleși. Din motive practice, mai mulți parlamentari pot înființa un birou parlamentar comun. Birourile parlamentare de circumscripție nu pot fi înființate în străinătate.

Parlamentarii pot închiria spații pentru birourile parlamentare locale la libera alegere, nefiind prevăzute restricții în acest sens. În cazul unui birou parlamentar înființat în clădirea filialei locale a partidului politic din care face parte parlamentarul, spațiile aferente biroului parlamentar trebuie clar delimitate și evidențiate.

De la 1 iulie 2021, [indemnizația lunară a parlamentarului este de 10.012,89 euro](#). (art.11 AbgG). Fiecare parlamentar decide asupra angajării personalului la biroul parlamentar de circumscripție/ biroul din cadrul Bundestag-ului. În general, biroul parlamentar are 3-4 angajați. Angajarea se face pe baza unui contract de muncă cu durată determinată, care expiră odată cu încheierea mandatului parlamentar.

De la 1 aprilie 2021, membrii Bundestag-ului au la dispoziție o sumă forfetară de [22.795 euro lunar pentru angajați](#). Membrii Bundestag-ului nu primesc personal această

sumă, salariile angajaților fiind decontate de administrația Bundestag-ului, plata făcându-se direct la destinatar.

Programul angajaților biroului parlamentar se stabilește, prin contractul încheiat, de fiecare parlamentar în parte; numărul orelor de muncă este de maximum 39 ore/săptămână. Cheltuielile de organizare și de funcționare a biroului parlamentar se acoperă din indemnizațiile compensatorii prevăzute în Legea privind membrii Bundestag-ului.

Pe baza documentelor justificative, membrii Bundestag-ului beneficiază de rambursarea sumei folosite pentru angajarea de personal care să îi asiste în desfășurarea activității parlamentare. Dreptul la această rambursare nu poate fi transferat unui alt membru al Bundestag-ului.

Alte prevederi:

- se interzice rambursarea cheltuielilor pentru contractele de muncă încheiate de un membru al Bundestag-ului cu persoane cu care sunt sau au fost căsătorite sau cu care au legături de rudenie; prevederea se aplică, în mod corespunzător, contractelor de angajare încheiate cu un partener de viață sau cu un fost partener de viață;
- salariile și alte cheltuieli de personal sunt suportate de Administrația Bundestag-ului;
- Bundestag-ul nu răspunde juridic față de terți;
- angajații parlamentarilor nu sunt funcționari publici;
- nu există nicio relație contractuală între personalul angajat de parlamentari și Administrația Bundestag-ului (art.12(3) AbgG).

GRECIA

Procedura de angajare a asistenților parlamentari este complet liberă. Asistentul este ales de deputatul pe care urmează să îl asiste. Durata mandatului asistentului parlamentar este egală cu durata mandatului deputatului. Asistentul parlamentar este considerat angajat al deputatului (prin contract de muncă), dar salariul acestuia (inclusiv asigurările sociale) este plătit de Parlament, dintr-un fond special alocat pentru remunerarea asistenților parlamentari. Salariul asistenților este stabilit prin decizia Președintelui Parlamentului.

Legea îi permite unui parlamentar să beneficieze de un colectiv de maximum 5 angajați, dintre care unul sau doi asistenți și, respectiv, trei sau patru funcționari publici. Un asistent poate reprezenta deputatul în fața autorităților administrației de stat centrale și locale și în relația cu ONG-urile.

Asistentul parlamentar nu poate participa la reuniunile comisiilor parlamentare.

Se prevede că nu pot fi angajate ca asistenți parlamentari următoarele categorii de persoane: funcționarii publici, militarii, polițiștii, angajații societăților publice și cei ai instituțiilor financiar-bancare.

Suma aferentă salariului de bază acordată unui deputat pentru remunerarea unui asistent parlamentar diferă în funcție de nivelul studiilor absolvite de către asistent:

1.385.76 euro pentru studii universitare, 1.630.30 euro pentru master și 1.918.00 euro pentru doctorat ([Hotărârea Plenului 11534/O.J.146/A/5.8.2016](#)).

În cazul în care asistentul parlamentar este un funcționar public detașat, remunerația acestuia se acordă de către de serviciul sau instituția de unde a fost detașat.

ITALIA

În Italia nu există o reglementare cu privire la birourile parlamentare locale. Conform art. 69 din [Constituție](#), fiecare deputat are o indemnizație („indennità parlamentare”) în baza [Legii nr. 1261/1965](#)², cu modificările ulterioare, iar pentru rambursările prevăzute pentru activitățile sale nu se face o referire specifică la birourile parlamentare locale.

Articolul 1 din legea nr. 1261 din 1965 atribuie Birourilor Președinției Camerelor sarcina de a stabili quantumul indemnizației lunare în așa măsură încât să nu depășească „a douăsprezecea parte din salariul total brut anual al magistraților cu funcții de Președinte de Secție al Curții de Casație și echivalentul”.

Începând cu 1 ianuarie 2012, quantumul indemnizației parlamentare, plătită pe 12 luni, este egal cu 5.246,54 euro, din care sunt apoi scăzute suprataxele regionale și municipale, al căror quantum variază, în funcție de domiciliul fiscal al deputatului. Ținând cont de valoarea medie a acestor taxe suplimentare, suma netă lunară a indemnizației parlamentare este de aproximativ 5.000 de euro.

Pe lângă indemnizație (circa 5.000 euro) și diurna (circa 3.500 euro), fiecare parlamentar primește o rambursare a cheltuielilor pentru exercitarea mandatului. Această rambursare, care se ridică la 3.690 de euro la Cameră și la aproximativ 4.000 de euro la Senat este destinată să susțină cheltuielile pentru activități instituționale. Jumătate este supusă raportării trimestriale, cealaltă jumătate este plătită în mod forfetar.

Cheltuielile care urmează să fie justificate includ și pe cele pentru colaboratori. În practică, fiecare parlamentar are la dispoziție un buget individual pe care îl poate cheltui pentru a-și angaja personal. Detaliile raportului de muncă sunt lăsate la latitudinea parlamentarului și a asistentului parlamentar.

În ședința din 30 ianuarie 2012, Biroul Camerei Deputaților a stabilit modalitățile de rambursare a cheltuielilor pentru exercitarea mandatului. Aceasta se realizează în următoarele moduri:

- pentru o sumă în quantum de până la maximum 50% din suma totală, cu titlu de rambursare pentru următoarele categorii de cheltuieli, care trebuie justificate: colaboratori (pe baza unei declarații de îndeplinire a obligațiilor stabilite de lege, însoțită de o copie a contractului însoțit de un certificat de conformitate); consultanță, cercetare; management de birou; utilizarea rețelelor publice de consultare a datelor; conferințe și sprijin pentru activități politice;

² <https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=1965-11-20&atto.codiceRedazionale=065U1261&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo1=10&qId=ac2bff10-751a-4f65-89c5-ad2d60809b02&tabID=0.24808948091742988&title=lbl.dettaglioAtto&generaTabId=true>

- pentru o sumă în cuantum de până în 50% din indemnizație, în sumă forfetară, pentru alte cheltuieli.

Totodată, deputații beneficiază de permise pentru circulația gratuită pe autostradă, traficul feroviar, maritim și aerian pe întreg teritoriul național. De asemenea, sunt rambursate cheltuielile telefonice în cuantum de 1.200 euro pe an³.

În acest moment, la Senat se află în proces de adoptare un [proiect de lege](#) referitor la colaboratorii parlamentarilor.

IRLANDA

În baza Legii nr. 29/2009⁴ privind birourile ministeriale și parlamentare, pentru acoperirea cheltuielilor implicate de activitatea parlamentară, membrilor Parlamentului (Oireachtas) li se alocă [indemnizația parlamentară standard](#)⁵ („Parliamentary Standard Allowance”). Indemnizația are două componente: indemnizația pentru călătorie și cazare („Travel and Accommodation Allowance”) și indemnizația pentru reprezentare publică („Public Representation Allowance”).

Indemnizația pentru reprezentare publică se alocă pentru cheltuielile legate de funcționarea birourilor parlamentare de circumscripție: chirie și utilități aferente spațiului biroului; îmbunătățiri aduse spațiului cu destinația de birou; instalare panouri de semnalizare a biroului de circumscripție; achiziționare și întreținere de mobilier și de echipamente; abonamente la telefonie mobilă; publicitate în media; distribuie de pliante, de buletine informative; închiriere de spații pentru organizarea de conferințe și a altor acțiuni legate de îndatoririle de parlamentar. Pentru înființarea biroului parlamentar, se acordă, o singură dată, o sumă inițială (unică) de 8.000 euro.

În practică, în termen de o lună de la încheierea anului, parlamentarii trebuie să completeze un formular de justificare a cheltuielilor, prin care trebuie să :

- justifice suma cheltuielilor de mandat efectuate cu respectarea condițiilor legale;
- justifice orice cheltuială suplimentară indemnizației primite și să solicite, dacă dorește, rambursarea acesteia, până la limita maximă a indemnizației ;
- returneze, în termen de 2 luni, sumele nefolosite din indemnizația primită.

Din anul 2014, toți parlamentarii pot fi supuși auditului efectuat anual de un auditor independent. Cel puțin 10% din numărul parlamentarilor pot fi selectați pentru a fi supuși respectivului audit. Parlamentarii trebuie să păstreze, timp de 5 ani, facturile, chitanțele, dovezile de plată pentru toate cheltuielile efectuate din indemnizația pentru reprezentare publică.

Parlamentul publică ghiduri pentru a ajuta parlamentarii să se asigure că sunt îndeplinite criteriile prevăzute de regulamente în ceea ce privește cheltuielile (SI [84/2010](#) și [SI 149/2013](#)). Un astfel de ghid - *Schema de acordare de asistență de secretariat pentru membrii Camerelor Parlamentului și partidele eligibile*, varianta revizuită din

³ <https://www.camera.it/leg18/383?conoscerelacamera=4>

⁴ <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2009/act/29/enacted/en/print>

⁵ <https://www.oireachtas.ie/en/members/salaries-and-allowances/parliamentary-standard-allowances/>

februarie 2020⁶ - precizează că „serviciile de asistență de tip secretariat” nu sunt definite în legislație, dar pot cuprinde:

- plata personalului angajat în cadrul Schemei de Asistență pentru Secretariat („Schema”);
- echipamentele TIC de ex. PC-uri și imprimante;
- echipamentele de birou (altele decât cele informatice);
- servicii de tehnoredactare și design digital.

Nu sunt incluse abonamentele telefonice și serviciile poștale și nici acele indemnizații expres reglementate de Ministerul Cheltuielilor Publice și Reformei.

Comisia Camerelor Parlamentului (organism cu rol de management al serviciilor Camerelor) are autoritatea de a reglementa furnizarea de „servicii de asistență de tip secretariat” membrilor parlamentului și partidelor parlamentare. Această autoritate a fost transferată de la Ministrul Finanțelor la înființarea Comisiei, la 1 ianuarie 2004.

În cadrul sistemului, asistenții de secretariat, asistenții administrativi, asistenții parlamentari, administratorii, administratorii superiori și șefii de cabinet sunt angajați direct de membri și de partidele eligibile, dar sunt plătiți de Comisie. De asemenea, Comisia reglementează numărul de personal angajat în cadrul Schemei și supraveghează funcționarea Schemei. Cu toate acestea, Ministerul Cheltuielilor Publice și Reformei își păstrează autoritatea pentru termenii și condițiile de angajare (de exemplu, salariul și orele de muncă) în cadrul Schemei. Personalul angajat în cadrul Schemei trebuie să lucreze 41 de ore pe săptămână. În plus, personalului i se poate cere să lucreze în afara orelor normale de program sau să fie obligat să lucreze ore suplimentare, după cum este necesar în anumite momente. Există limite privind nivelul orelor suplimentare care pot fi plătite.

LETONIA

Potrivit dispozițiilor art. 196 din Regulamentul Parlamentului, fiecare parlamentar are dreptul de a angaja 2 asistenți, caz în care remunerația acestora, suportată de la bugetul de stat, nu trebuie să depășească suma alocată pentru salariul unui singur asistent.

Nu există birouri parlamentare locale finanțate de la bugetul de stat. Asistentul unui parlamentar este angajat și eliberat din funcție de Secretarul general al Seimului la recomandarea parlamentarului și în conformitate cu prevederile Codului Muncii. Contractul de muncă se poate încheia pe toată durata mandatului parlamentarului, termenul minim fiind de 6 luni. Asistenții personali sunt recrutați în conformitate cu cerințele Legii privind prevenirea conflictelor de interese în activitatea funcționarilor publici. Salariul mediu brut este de 1.000 de euro.

Activitatea asistenților este evaluată de parlamentari, evaluarea performanței aplicându-se întregului personal al Parlamentului.

Administrația Parlamentului stabilește, de asemenea, drepturile și obligațiile, inclusiv regulile de conduită și principiile fundamentale ale eticii profesionale,

⁶ https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/humanResources/policies/2021/2021-04-19_scheme-for-secretarial-assistance_en.pdf

organizarea timpului de muncă, timpul de muncă și tipul de plată, concediul, răspunderea angajaților, măsurile de protecție a muncii, condițiile de prelucrare a datelor cu caracter personal, etc.

LITUANIA

Potrivit art. 15 par. 4 din Regulamentul Parlamentului, autoritățile locale au obligația de a asigura parlamentarului, cu titlu gratuit, un birou mobilat, dotat cu telefon, pentru folosirea continuă în municipalitatea selectată de acesta în cadrul circumscripției electorale în care a fost ales (biroul este asigurat pe toată durata mandatului).

Regulamentul Parlamentului prevede posibilitatea ca deputații să poată înființa birouri parlamentare, finanțate din suma forfetară alocată în acest scop. Suma forfetară acoperă cheltuielile aferente organizării și funcționării biroului parlamentar: închirierea spațiului (pe baza unui contract de închiriere), achiziționarea de mobilier, întreținerea tehnică și de reparații, asigurarea echipamentelor necesare, etc.).

Majoritatea parlamentarilor utilizează birourile asigurate de autoritățile locale, suma forfetară pentru închirierea biroului de la persoane fizice/ entități legale fiind solicitată de un număr restrâns de parlamentari.

Informația privind înființarea biroului parlamentar se publică pe site-ul oficial al Parlamentului, pe baza confirmării scrise a parlamentarului referitoare la înființarea biroului sau a copiei contractului de închiriere.

În fiecare lună, decontul se face pe baza documentelor financiare justificative ale cheltuielilor efectuate, acestea fiind depuse de parlamentari la Departamentul financiar al Secretariatului Parlamentului. Documentele trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute de Legea contabilității.

Comisia parlamentară pentru etică și proceduri stabilește dacă fondurile din bugetul național, alocate pentru acoperirea cheltuielilor legate de activitățile parlamentare, au fost folosite în mod corespunzător.

Parlamentarii au dreptul la trei posturi *part-time* de secretari-asistenți, care sunt finanțate de Parlament. Legea cu privire la serviciul public permite asistenților să deservească doi sau mai mulți parlamentari cu acordul reciproc al acestora, dacă ambii parlamentari aparțin aceluiași grup politic, astfel încât numărul efectiv al personalului angajat de parlamentari diferă de numărul total de posturi de asistenți. De regulă, un parlamentar are trei asistenți, dintre care doi lucrează în Parlament și al treilea în circumscripție.

Salariul de bază se plătește conform gradului de funcționar public corespunzător și este același pentru toate posturile din aceeași clasă. Conform prevederilor Legii privind serviciul public, secretarii-asistenți parlamentari au un salariu cuprins între 679 și 744 euro, în funcție de nivelul de studii.

Fiecare grup politic are dreptul să angajeze un anumit număr de asistenți în cadrul grupului politic. Consiliul de administrație al Seimas stabilește numărul de posturi de asistenți pentru fiecare grup politic, proporțional cu numărul de membri ai

Parlamentului. Fiecărui grup politic i se alocă cel puțin un post de asistent. Asistenții din cadrul unui grup politic primesc același salariu ca și asistenții parlamentari.

Statutul și procedurile de angajare ale asistenților deputaților sunt reglementate de Legea funcției publice. Potrivit Legii, secretarii-asistenți ai parlamentarilor sunt „funcționari de încredere politică (personală)”. Parlamentarii își pot alege liber asistenții, însă nu încheie contracte de muncă. Din punct de vedere juridic, Secretarul General al Oficiului Seimului este angajatorul asistenților deputaților.

Procedura de angajare este următoarea: o persoană selectată de un deputat depune o cerere (certificată prin semnătura deputatului) la Secretarul general, iar acesta din urmă emite un ordin de angajare al persoanei în structura Parlamentului, ca asistent al unui parlamentar. Asistenții, în calitate de funcționari publici de încredere politică, pot fi numiți pe durata mandatului parlamentarului.

În conformitate cu prevederile Legii privind funcționarii publici, asistenții sunt supuși cerințelor aplicabile funcționarilor publici, însă cu unele excepții. Una dintre cerințele activității în serviciul public este interzicerea de a intra în raport de muncă de subordonare directă între rude apropiate, însă această cerință nu este aplicabilă funcționarilor de încredere politică (personală). Nu există restricții privind angajarea rudelor ca asistenți, dar o astfel de practică nu este acceptată conform normelor eticii politice.

Recrutarea personalului politic este monitorizată de structura de personal a Parlamentului, iar lista persoanelor respective este publicată pe site-ul oficial al Seimului.

Sarcinile asistenților sunt stabilite în fișele de post care sunt aprobate de Secretarul general al Seimului. În practică, sarcina principală a acestora este de a asista parlamentarii în activitățile curente, în funcție de solicitările acestora.

OLANDA

Asistentul parlamentar încheie un raport de muncă de drept privat cu parlamentarul (sau cu grupul parlamentar). Contractul de angajare poate fi pe durată determinată sau pe durată nedeterminată. În general, perioada contractului de muncă este legată de durata mandatului parlamentarilor.

În mod normal, între parlamentar și angajatul său (asistentul parlamentar) există un raport de muncă de drept privat. În mod excepțional, se poate încheia un contract cu o persoană juridică (însă astfel de contracte se încheie la nivelul grupurilor parlamentare).

În Olanda este posibilă (deși nu este încurajată) angajarea unei rude ca asistent personal (nu există obstacole legale). [Cadrlul legal](#) privind sprijinul financiar acordat partidelor politice oferă fiecărui partid politic posibilitatea de a facilita membrilor de partid angajarea în astfel de poziții (practic, fondurile deputatului vin de la partid, însă angajatul se află pe statul de plată al deputatului și nu al partidului în sine ca persoană juridică). Contractul încheiat se supune prevederilor Codului Civil, legislației privind impozitarea veniturilor, legilor și reglementărilor privind asigurările sociale și de sănătate. Costurile

de personal de la nivelul partidelor (integrate în [bilanțurile contabile ale acestora](#)) includ și sumele pentru asistenții parlamentari.

Grupurile parlamentare, la rândul lor, pot angaja servicii prin intermediul unui contract de sine stătător pentru întreg grupul parlamentar (contractele încheiate de grupurile parlamentare sunt comparabile din perspectiva legislației contractuale fundațiilor și exceptate, prin urmare, de la plata TVA).

Un asistent parlamentar poate fi angajat și prin intermediere (de agenții de recrutare), neexistând reguli care să interzică acest lucru; cu toate acestea, majoritatea grupurilor parlamentare și/ sau a deputaților preferă contractele de muncă obișnuite (de drept privat).

Deputatul și/ sau grupul parlamentar răspund de achitarea obligațiilor privind asigurările sociale și impozitele pe salarii.

Contractul de muncă se încadrează în legislația națională olandeză (fără prevederi speciale în Codul Muncii). Deputatul sau grupul parlamentar trebuie să aibă grijă să fixeze durata de încheiere a relației contractuale : (a) înainte de încheierea mandatului sau; (b) înainte ca grupul parlamentar, ca urmare a alegerilor parlamentare, să-și înceteze activitatea în Cameră.

Compensarea financiară se poate acorda pentru o perioadă de jumătate de an, pentru asistentul parlamentar al parlamentarului, și timp de un an pentru asistentul angajat de grupul parlamentar. (Conform ECPRD 3003/2015 suma acordată unui parlamentar pentru angajarea asistenților parlamentari se încadra între 36.000 euro/ minim și 54.000 euro/ maxim).

Alte mențiuni: parlamentarii nu activează în circumscripții electorale delimitate (nu există un echivalent al acestora) prin urmare nu există birouri teritoriale. Cheltuielile pentru diverse chirii (birouri inclusiv) sunt integrate în reglementările privind finanțarea partidelor politice.

Grupurile parlamentare sunt parțial finanțate și de la bugetul Camerei; în mod uzual, fiecare parlamentar are un asistent parlamentar (însă devine prevalentă asistența acordată de *staff-ul* partidului, în detrimentul asistenților individuali); fiecare grup parlamentar decide modul de cheltuire al fondurilor obținute de la Cameră (pentru un număr de asistenți parlamentari și/sau pentru angajarea unor consilieri cu expertiză pe anumite tematici).

POLONIA

Personalul din cadrul birourilor parlamentare din cadrul Sejm-ului și a Senatului, pot activa fie pe baza unui contract de voluntariat (în conformitate cu art.23 par. 4 din [Legea 73/1996 privind exercitarea mandatelor de deputați și senatori](#)), fie în baza unui contract individual de muncă reglementat prin [Codului Muncii](#). În ambele cazuri, parlamentarul este considerat a fi angajatorul.

Angajații parlamentarilor nu au aceleași drepturi și beneficii ca funcționarii publici parlamentari. În cazul angajaților parlamentarilor, contractul de muncă este semnat de parlamentar (în cazul funcționarilor de reprezentanții Camerelor). Stabilirea condițiilor de angajare în conformitate cu Codul Muncii, plata salariului și încetarea contractului de

muncă cad în sarcina parlamentarului. Atunci când stabilește salariul angajatului, parlamentarul trebuie să ia în considerare faptul că salariul unui angajat cu normă întreagă nu poate fi mai mic decât remunerația minimă determinată în conformitate cu principiile specificate în [Legea din 10 octombrie 2002](#) privind remunerația minimă pentru munca depusă. Obligațiile angajaților din biroul parlamentar sunt stabilite prin clauzele contractelor de muncă ale acestora.

Parlamentarul va transmite la Cancelaria Sejm-ului pentru înregistrare copii ale contractelor de muncă, precum și modificările acestora în ceea ce privește condițiile de muncă și salarizarea (precum și copiile certificatelor de muncă eliberate).

Conform art. 23 alin. 5 din Legea din 9 mai 1996 privind exercitarea mandatului de deputat sau de senator, remunerația angajaților din biroul parlamentar este finanțată printr-o sumă forfetară pentru acoperirea costurilor legate de funcționarea birourilor, în conformitate cu principiile și în cuantumul specificat în comun de Secretarii Generali ai Sejm-ului și Senatului. Conform ordinului intern al Sejm-ului cu privire la condițiile organizatorice și tehnice de înființare, funcționare și lichidare a birourilor deputaților, suma forfetară este destinată, printre altele, pentru:

- plata salariilor angajaților, în baza contractelor de muncă (inclusiv contribuțiile la asigurările sociale și la asigurările de sănătate);
- acoperirea costurilor suplimentare legate de funcționarea biroului (de exemplu, formare în domeniul SSM);
- remunerația plătită în baza contractelor de mandat și a contractelor de sarcini specifice;
- deplasările în interes de serviciu ale angajaților biroului parlamentar;
- plata indemnizațiilor de concediu ale angajaților biroului.

În prezent, suma forfetară lunară se ridică la 15.200 PLN (zloți polonezi). Un deputat este obligat să prezinte anual Cancelariei Sejm-ului, precum și la sfârșitul mandatului, o declarație de decontare a sumelor forfetare utilizate pentru derularea activității biroului.

În plus, angajații biroului au dreptul la o remunerație anuală suplimentară și la un spor de vechime, dar și la o indemnizație de concediere la încheierea mandatului în Sejm : după 20 de ani de muncă - 75% din remunerația lunară; după 25 de ani de muncă - 100% din remunerația lunară; după 30 de ani de muncă - 150% din remunerația lunară; după 35 de ani de muncă - 200% din remunerația lunară; după 40 de ani de muncă - 300% din remunerația lunară. Aceste sporuri sunt plătite de către Sejm.

Nu există prevederi legale care să limiteze numărul de angajați ai biroului sau numărul de asistenți neremunerați. Potrivit articolului 23 alin. 4a și 4b, un deputat este obligat să furnizeze secretariatului Sejm-ului datele privind angajații biroului și asistenții neremunerați (nume și prenume; data nașterii; locul de muncă, sursele de venit și activitatea comercială desfășurată în cei trei ani). Datele sunt făcute publice pe site-ul web al Sejm-ului.

PORTUGALIA

Potrivit *art.46* din Legea nr.77/1988 privind organizarea și modul de funcționare al Departamentelor și Serviciilor Adunării Republicii ([LOFAR](#)), cu modificările ulterioare, grupurile parlamentare au cabinete formate din personal ales și numit în mod liber. Prin urmare, *sprijinul pentru deputați este oferit exclusiv de personalul grupului parlamentar*.

De asemenea, [Legea nr.23/2011](#), completată și modificată prin Legea nr.103/2019 reglementează Statutul personalului parlamentar și conține dispoziții referitoare la atribuțiile personalului Parlamentului și la competențele Președintelui, Secretariatului General și Secretarului general în acest domeniu.

Numirea și eliberarea din funcție a personalului grupurilor parlamentare revine conducerii grupului parlamentar, respectiv deciziei liderului de grup. Aceste [date](#) sunt publicate în [Partea a II-a](#) a [Monitorului Oficial](#).

Numărul de angajați din cadrul grupurilor parlamentare nu este limitat, însă există un buget (plafon) anual pentru cheltuielile salariale care depinde de numărul deputaților aleși, în următoarele condiții:

a) mai puțin de 2 membri în Adunarea Republicii: cel puțin un asistent, un secretar și un secretar auxiliar și alt personal;

b) între 2 și 8 membri: un șef de cabinet și cel puțin un asistent, un secretar principal și 2 secretari auxiliari și alt personal;

c) între 8 și 20 de membri: un șef de cabinet și cel puțin 2 asistenți, 2 secretari și 3 secretari auxiliari și alt personal;

d) grupurile parlamentare având în componență 20 până la 30 de membri în Adunarea Republicii : un șef de cabinet și cel puțin 3 asistenți, 3 secretari și 3 secretari auxiliari și alt personal;

e) grupurile parlamentare cu peste 30 de membri: un șef de cabinet și cel puțin 3 asistenți, 3 secretari și 3 secretari auxiliari, împreună cu cel puțin încă un asistent, un secretar și un secretar auxiliar pentru fiecare membru în plus, precum și alt personal.

Conform [art.46](#) din LOFAR, grupurile parlamentare au dreptul la o sumă forfetară anuală, care variază în funcție de numărul de deputați al fiecărui grup. Grupurile decid nevoia de personal, procedurile de angajare, precum și nivelul de salarizare. Direcția economică/ salarizare din cadrul serviciilor Parlamentului este responsabilă de procesarea și plata acestor remunerații.

Atunci când un membru al Parlamentului nu este și membru al unui grup parlamentar, fiind deputat neafiliat, acesta are dreptul de a fi consiliat. El poate recruta un asistent/asistenți pe care îl propune administrației Parlamentului spre a fi angajat/angajați conform regulilor prevăzute la art. 46 sus-menționat.

De asemenea, *art.46 alin.6* din LOFAR relevă că numirea și eliberarea personalului revine conducerii grupului parlamentar respectiv, aplicând regimul în vigoare pentru cabinetele ministeriale (adică pot fi „angajați” și „demiși” în orice moment). În acest sens, toate contractele încheiate de asistenții parlamentari sunt contracte de muncă pe durată determinată.

În practică, numărul de posturi pentru personalul parlamentar este prevăzut în bugetul anual. Bugetul Parlamentului este aprobat de Biroul Permanent la propunerea

Secretarului general și apoi aprobat de Plenul Parlamentului (ulterior este inclus în bugetul de stat).

Parlamentul răspunde de plata contribuțiilor sociale aferente personalului angajat de către grupurile parlamentare.

SLOVACIA

Parlamentarii au dreptul de a înființa birouri parlamentare, cu condiția încadrării în limita sumei lunare prevăzută de lege pentru plata salariilor asistenților și acoperirea cheltuielilor de funcționare ale birourilor parlamentare ([Legea nr.120/1993 privind salariile oficialilor aleși constituțional](#) - modificată în 2019).

Cuantumul sumei forfetare alocate membrilor Consiliului Național pentru acoperirea cheltuielilor legate de exercitarea mandatului în cadrul biroului parlamentar se stabilește prin rezoluție a Consiliului Național.

Parlamentarii pot înființa mai multe birouri parlamentare și pot angaja mai mulți asistenți, cu condiția ca nivelul cheltuielilor efectuate în acest scop să nu depășească valoarea a 2,7 salarii medii la nivelul anului precedent.

Birourile parlamentare pot fi înființate numai pe teritoriul Republicii Slovacia, înființarea de birouri parlamentare în străinătate nefiind permisă.

Asistenții parlamentari (persoane fizice autorizate) sunt angajați pe baza unui contract de colaborare încheiat cu Cancelaria Consiliului Național, pe o perioadă determinată care nu poate depăși durata mandatului parlamentar. Plata salariilor are la bază facturile lunare semnate de parlamentari, ce conțin detalii ale serviciilor prestate de asistenți în luna respectivă.

Persoanele angajate pe posturi de asistenți trebuie să fi absolvit cel puțin liceul sau școala profesională. Fiecărui deputat i se permite un număr maxim de 3 asistenți pe perioada exercitării unui mandat.

În ceea ce privește asigurările de sănătate, acestea se află în sarcina angajatului, contractul de muncă fiind încheiat în baza Codului Comercial.

Suma se rambursează retroactiv, după notificarea, în scris, la Cancelaria Consiliului Național, a sumei reprezentând salariul asistentului și cheltuielilor totale efectuate pentru funcționarea biroului (chirie și alte utilități).

Potrivit rezoluției Consiliului Național nr.267/15.12.2010 privind condițiile de rambursare a cheltuielilor pe care le implică funcționarea biroului parlamentar, precum și condițiile de angajare și remunerare a asistenților parlamentari, este interzisă angajarea unui asistent parlamentar care are o relație de rudenie directă - ascendent, descendent, frate/soră, soț/soție, cu parlamentarul care l-a angajat sau cu orice alt parlamentar.

SLOVENIA

Angajarea, relațiile de muncă și organizarea activității angajaților personali ai parlamentarilor din Adunarea Națională a Sloveniei (ANS) sunt reglementate prin Ordonanța privind organizarea internă, funcțiile și titlurile din cadrul [Adunării Naționale a Sloveniei publicată în Monitorul Oficial al Sloveniei](#) nr. 112/05 – UPB, 109/08, 39/11 și 48/12.

În legislația slovenă, angajații respectivi au posturile în cadrul grupurilor parlamentare din care fac parte parlamentarii pe care îi asistă. Propunerea inițială pentru angajare poate veni de la un membru al grupului, însă cererea de angajare către Adunarea Națională va fi depusă de către liderul grupului parlamentar. Contractul ulterior va fi semnat între (viitorul) angajat și Adunarea Națională, cel dintâi devenind angajat plătit din fonduri publice, însă cu statut de personal contractual și nu de funcționar public de carieră.

Tipurile de angajați pentru grupurile parlamentare sunt reglementate de art.11,12 și 13 din Ordonanță, după cum urmează:

Articolul 11: Adunarea Națională pune la dispoziție fiecărui grup parlamentar un secretar al grupului parlamentar, un consultant în relații publice, doi experți, un șef de birou și un grefier la fiecare opt deputați; un grup parlamentar format din mai mult de opt deputați va avea, suplimentar, un expert la fiecare șase deputați.

Articolul 12: Pe lângă condițiile de la articolul precedent, fiecărui grup parlamentar i se acordă și asistență profesională suplimentară. Asistența profesională suplimentară pentru grupurile parlamentare este acoperită de fondurile pe care le primesc în acest scop. Pentru fiecare deputat, grupul parlamentar are dreptul la fonduri pentru asistență profesională suplimentară în quantum lunar echivalent cu salariul de subsecretar.

Fondurile pentru asistență profesională suplimentară pot fi utilizate pentru angajarea funcționarilor publici cu durată determinată sau pentru muncă contractuală.

Raportul de muncă se încheie pe o durată determinată, dar nu mai mult de data la care încetează mandatul parlamentar. Aceste posturi nu sunt sistematizate sau planificate în schema de personal.

Articolul 13: Liderul grupului parlamentar decide cu privire la încheierea unui raport de muncă menționat la articolul 11 din decret și la încheierea unui raport de muncă sau a unui contract menționat la articolul 12 par. 2 și 3 din decret și asupra selecției unui funcționar public. Contractul va fi încheiat de Secretarul general.

În temeiul art. 12 din Ordonanță, salariile angajaților grupului parlamentar sunt plătite de Adunarea Națională din fonduri special alocate – grupul parlamentar are dreptul la fonduri pentru asistență profesională suplimentară per deputat în quantumul salariului lunar brut al subsecretarului (2.198,84 euro). În conformitate cu art. 11 din Ordonanță, salariații grupurilor parlamentare se află pe statul de plată al Adunării Naționale.

Contractele angajaților grupurilor parlamentare se încheie exclusiv pe perioadă determinată. În general, aceste contracte încetează la o dată specifică precizată în cadrul contractului, care nu poate depăși data la care se termină mandatul Parlamentului (legislatura). Statul de funcții al angajaților grupurilor este strict dependent de fondurile alocate grupului respectiv, implicit mărimea grupului (numărul de parlamentari ai

grupurilor raportat la totalul membrilor). În cazul în care numărul parlamentarilor din grupul parlamentar se micșorează (art. 11 din Ordonanță) sau sunt reduse sau epuizate fondurile alocate grupului parlamentar de către Adunarea Națională (art. 12 din Ordonanță), liderul grupului parlamentar poate propune rezilierea anticipată a contractului. Contractul de muncă poate înceta și din alte motive (în condițiile legii care reglementează raporturile de muncă și ale legii care reglementează statutul funcționarilor publici).

În cazul angajaților precizați la art. 11, liderul grupului este cel care decide cum sunt utilizate fondurile - tot liderul poate decide asupra numărului de angajați pe care îi va avea grupul.

Grila de salarizare a angajaților grupurilor parlamentare depinde de postul ocupat și de treapta de salarizare propusă de liderul grupului parlamentar. Cu toate acestea, salariul unui angajat nu poate depăși cea mai înaltă treaptă de salarizare pentru postul specific pe care îl ocupă, comparativ cu funcția publică. Valoarea treptelor de salarizare este reglementată de [Legea privind sistemul de salarizare în sectorul public](#).

Salariul de bază al angajaților grupurilor parlamentare, care lucrează cu contract de muncă pe durată determinată, menționați la art. 11 din Ordonanță, poate fi majorat cu până la trei trepte de salarizare, prin prevederi contractuale.

Asistenții parlamentari nu au dreptul la beneficii sau alocații speciale; însă au acces la computer, telefonie și rechizite de birou. La fel ca funcționarii publici, au dreptul la concediu anual legal, concediu medical, plata concediului de odihnă, un spor de vechime în muncă, cu condiția să îndeplinească condițiile necesare. Ei au, de asemenea, dreptul la o indemnizație de hrană, indemnizații pentru transportul la și de la locul de muncă și la rambursarea altor cheltuieli legate de muncă.

Plățile privind asigurările sociale revin ANS.

SPANIA

Membrii Parlamentului pot avea asistenți personali. Art.2 din [Statutul funcționarilor parlamentari](#) consacră noțiunea de „personal non-profesional” (sau personal temporar) ca fiind adecvată pentru asistenții parlamentari ai deputaților și reglementează statutul acestora. Astfel, se prevede că agenții temporari acordă asistență directă membrilor Birourilor ambelor Camere și celorlalți membri ai Parlamentului, după cum este stabilit de Birourile Permanente. Aceștia pot asista și grupurile parlamentare, numărul total fiind stabilit de grupul respectiv.

Potrivit *art.2 alin.2* din Statutul funcționarilor parlamentari, personalul temporar este numit și eliberat de către Președintele fiecărei Camere, la cererea șefului structurii căruia îi sunt repartizați acești asistenți. Prevederile pentru funcționarii publici parlamentari se aplică și personalului non-profesional, strict în măsura în care nu sunt contrare competențelor ce le revin. Personalul non-profesional nu poate, însă, în niciun caz să dețină funcții sau să îndeplinească atribuții stabilite pentru funcționarii publici parlamentari.

În conformitate cu *art.2 alin.4* din [Statutul funcționarilor parlamentari](#), în bugetul Parlamentului sunt stabilite și salariile „personalului non-profesional”. În ceea ce privește

alocarea financiară care poate fi utilizată pentru angajarea asistenților în cadrul Congresului, aceasta este oferită, atât deputaților aflați în anumite funcții relevante (președinte, vicepreședinți și secretari de birouri, precum și președinților comisiilor), cât și grupurilor parlamentare. Numărul personalului non-profesional este alocat fiecărui grup parlamentar proporțional cu reprezentarea acestora în Cameră. Cu toate acestea, cu excepția cazului în care grupul parlamentar decide altfel la nivel intern, acești angajați sunt în serviciul întregului grup, și nu exclusiv al deputaților individuali.

Art.28 din [Regulamentul Congresului Deputaților](#) prevede facilitățile de care dispun grupurile parlamentare și membrii lor, inclusiv pentru angajarea asistenților parlamentari. În acest sens, la alin.1 se prevede că Parlamentul va pune la dispoziția grupurilor parlamentare suficiente spații și mijloace materiale și le va aloca, din bugetul său, o sumă fixă care va fi aceeași pentru toate grupurile și o sumă suplimentară care va varia în funcție de numărul de membri ai fiecărui grup.

Pe lângă alocările pentru personalul temporar, grupurile parlamentare primesc o sumă forfetară anuală din bugetul fiecărei Camere, pe care o pot folosi în mod liber pentru a-și recruta personal, asistenți sau consilieri. Curtea de Conturi monitorizează utilizarea corectă a acestor sume.

Congresul Deputaților prin bugetul său este organul abilitat să stabilească salariile personalului non-profesional. Nici indemnizațiile asistenților parlamentari și nici remunerațiile funcționarilor publici parlamentari nu sunt făcute publice, deoarece sunt considerate informații personale protejate.

SUEDIA

Stabilirea și menținerea relațiilor între deputați și alegători constituie una din sarcinile consilierilor politici. Fiecare parlamentar beneficiază de sprijinul unui consilier politic.

Partidele politice sunt cele care decid dacă consilierii politici sprijină activitatea tuturor parlamentarilor, a unui grup de parlamentari sau a unui parlamentar individual. Tot partidele politice sunt cele care stabilesc consilierii politici ce sprijină activitatea unui grup de parlamentari reprezentând anumite regiuni ale țării.

Consilierii politici au obligația de a colecta informații, de a pregăti proiectele de lege, de a menține contactele cu mass-media, de a se ocupa de corespondența parlamentarilor și de a acționa în calitate de consilieri politici ai membrilor Parlamentului.

Grupurile politice din cadrul Parlamentului beneficiază de sprijin financiar (subvenție publică) pentru acoperirea costurilor cu angajarea consilierilor politici.

Toți consilierii politici sunt angajați de secretariatele partidelor (care se ocupă de contracte, salarii etc.)

Secretariatele partidelor primesc alocații destinate consilierilor politici din cadrul administrației Riksdag, menite să acopere costurile asistenței administrative pentru parlamentari. Este la latitudinea fiecărei părți să decidă, în mod individual, felul în care dispune de resursele primite. Sprijinul financiar corespunde costurilor pentru un consilier politic pentru fiecare membru, iar calculul are la bază o sumă de 63.100 SEK (coroane suedeze) per consilier politic/lună. Părțile vor decide modul de repartizare al banilor pentru a crea un secretariat care să corespundă nevoilor și dorințelor lor specifice.

Secretariatele partidelor decid condițiile de angajare ale secretarilor politici. Tot secretariatele partidelor stabilesc salariile consilierilor politici.

Administrația Riksdag-ului pune la dispoziția secretariatului partidului un număr de conturi de utilizatori IT (respectiv telefoane inteligente și laptopuri) proporțional cu numărul de mandate pe care partidul le are în Riksdag, plus un procent suplimentar de 10% pentru administrația secretariatului partidului.

UNGARIA

Cadrul legal este reprezentat de [Legea XXXVI din 2012 privind Adunarea Națională](#).

“Capitolul 37. Beneficiile membrilor Adunării Naționale și indemnizațiile aferente activității parlamentare:

Art.111

(...) (3) În desfășurarea activităților, parlamentarul este asistat de persoane remunerate de Secretariatul Adunării Naționale.

Art.112

(1) Secretariatul Adunării Naționale asigură parlamentarului - de la depunerea jurământului până la încheierea mandatului - condițiile financiare, beneficiile și indemnizațiile legate de activitățile parlamentarului, așa cum sunt prevăzute la articolele 109 -111, precum și se ocupă de îndeplinirea sarcinilor administrative necesare pentru acordarea acestor beneficii și indemnizații.

(2) Secretariatul Adunării Naționale poate folosi o sumă lunară care nu trebuie să depășească 50% din remunerația prevăzută la art.104(1) în scopul asigurării drepturilor parlamentarului în conformitate cu art.111(1).

«Art.104(1) Parlamentarul are dreptul la o remunerație lunară de la data depunerii jurământului și până la data încheierii mandatului; valoarea remunerației este egală cu remunerația unui secretar de stat adjunct constând din remunerația de bază, remunerația suplimentară și suplimentul executiv, așa cum se prevede în Legea privind oficialii publici».

(3) Secretariatul Adunării Naționale asigură parlamentarului suportul pentru beneficiile prevăzute la art.111, par.3, sub forma alocării unei sume de cheltuieli lunare egală cu remunerația prevăzută la art.104(1), care nu include impozitele aflate în sarcina plătitorului.

(4) Personalul care sprijină activitatea parlamentarului este angajat prin contract de muncă sau contract civil pe durată determinată pe perioada mandatului parlamentar. Drepturile angajatorului se exercită de către parlamentar, cu contrasemnătura Secretariatului Adunării Naționale. Dreptul de a dispune - total sau parțial - de suma pentru cheltuieli prevăzută la paragraful (3) și de exercitarea drepturilor angajatorilor poate fi transmis liderului grupului parlamentar.

(5) Rudele apropiate ale parlamentarului nu pot fi angajate pe post de personal de sprijin a activității parlamentarului, prevăzută la art.111(3).

Biroul Adunării Naționale este responsabil pentru plata asigurărilor sociale aferente contractelor de muncă ale asistenților parlamentari.

Cuquantumul sumei alocate fiecărui parlamentar pentru plata salarială a asistenților parlamentari reprezintă de 3 ori valoarea salariului mediu brut.

PARLAMENTUL EUROPEAN

Deputații din Parlamentul European își pot alege asistenții în limita unui pachet bugetar stabilit de Parlament și în condițiile stabilite de capitolul V din [Normele de aplicare a Statutului deputaților](#).

La nivelul anului 2021, suma maximă lunară disponibilă pentru toate costurile implicate de recrutarea asistenților personali este de 25.620 euro per deputat (în vigoare la 1 iulie 2020). Această sumă nu este plătită deputaților, ci este plătită ca salariu atât asistenților care îndeplinesc condițiile și care sunt angajați cu un contract de muncă valid, cât și organismelor responsabile pentru colectarea impozitelor pe salarii.

Deputații pot să angajeze mai multe tipuri de asistenți:

- asistenții acreditați, care își desfășoară activitatea la Bruxelles (sau la Luxemburg/Strasbourg) și depind în mod direct de administrația Parlamentului. Deputații au dreptul să recruteze trei asistenți acreditați, iar în anumite condiții, chiar patru. Cel puțin 25 % din bugetul alocat pentru asistența parlamentară este rezervat pentru asistenții acreditați;
- asistenții locali asistă deputații în statul membru în care aceștia au fost aleși. Aceste contracte sunt administrate de către un agent de plată calificat care garantează respectarea dispozițiilor privind securitatea socială și regimul fiscal. Contractele asistenților locali sunt fie contracte de muncă, fie contracte de prestare de servicii;
- stagiarii pot efectua un stagiu la sediile Parlamentului sau în statul membru în care deputatul a fost ales.

Costul total pentru asistenții locali și pentru stagiari nu poate depăși 75% din bugetul alocat pentru asistența parlamentară. Cheltuielile legate doar de prestatorii de servicii nu poate depăși 25 % din acest buget.

Mai mulți deputați se pot constitui într-un grup, pentru a recruta unul sau mai mulți asistenți acreditați sau angajați în statele membre. Aceștia trebuie să ajungă la un acord privind grila de repartitie a costurilor.

Deputații nu au dreptul să angajeze rude apropiate pentru poziția de asistenți. Asistenții deputaților trebuie să evite activitățile externe susceptibile de a crea un conflict de interese.

ANEXA

ȚARA	Birou parlamentar	Angajator	Sursa de finanțare	Nivel salarial
AUSTRIA	Nu	parlamentarul	bugetul Parlamentului	Maxim 98,96% din salariul lunar al unui funcționar public federal, grupa A, nivel salarial 13
BELGIA	Nu	Camera Reprezentanților	bugetul Camerei Reprezentanților	2.712,19 euro – 4.774,55 euro - salariul mediu brut
BULGARIA	Nu	parlamentarul	bugetul Parlamentului	
CEHIA	Da	Camera Deputaților	bugetul Parlamentului	
CIPRU	Da	Camera Reprezentanților	bugetul Camerei Reprezentanților	Conform grilei de salarizare din sectorul public A8 - între 22.000 și 40.000 euro/an
DANEMARCA	Nu	grupul parlamentar	bugetul Parlamentului	Minim 2.000 euro
ESTONIA	-	-	-	-
FINLANDA	Nu	grupul parlamentar	bugetul Parlamentului	
FRANȚA	Da	parlamentarul	suma forfetară - bugetul Parlamentului	Salariul minim nu poate fi mai mic de 1.231 euro/ 35 ore săptămânal
GERMANIA	Da	parlamentarul	suma forfetară – bugetul Bundestag	
GRECIA	Nu	parlamentarul	bugetul Parlamentului	1.385,76 euro - studii superioare 1.630,20 euro - masterat 1.918,00 euro - doctorat
IRLANDA	Da	parlamentarul	bugetul Parlamentului	
ITALIA	Nu	parlamentarul	suma forfetară – bugetul Parlamentului	
LETONIA	Nu	Parlamentul	bugetul parlamentului	Cel puțin salariul minim brut 1.000 euro
LITUANIA	Da	Parlamentul	bugetul Parlamentului	Între 679 euro și 744 euro și corespunde gradului similar al funcționarului public
OLANDA	Nu	parlamentarul	parțial din bugetul Parlamentului partidul politic	
POLONIA	Da	parlamentarul	suma forfetară – bugetul Parlamentului	
PORTUGALIA	Nu	grupul parlamentar	Suma forfetară din bugetul Parlamentului este alocată grupului parlamentar	
SLOVACIA	Da	Parlamentul	suma forfetară – bugetul Parlamentului	
SLOVENIA	Da	Parlamentul	bugetul Parlamentului	Nu poate depăși nivelul salarial pentru funcția corespunzătoare unui angajat din sectorul public
SPANIA	Da	Parlamentul	bugetul Parlamentului	
SUEDIA	Nu	grupul parlamentar	bugetul parlamentului	aproximativ 63.100 SEK/lună
UNGARIA	Da	Parlamentul	bugetul parlamentului	